

Nr 301.

Av herr **Olofsson** i Digernäs m. fl., *angående revision av lagstiftningen om fri rättegång.*

När lagen om fri rättegång stiftades, var syftemålet att bereda obemedlade personer möjlighet att få sin rätt i största möjliga mån tillgodosedd, utan att ekonomiska förhållanden kunde lägga hinder i vägen. Rättssynpunkten skulle vara det enda avgörande. Förhållandena på grund av denna lag ha emellertid gestaltat sig på ett sätt, som nog icke lagstiftarna hade åsyftat. För att belysa frågan härutinnan, torde det vara mest klarläggande att ge ett exempel på huru lagen i många fall kan verka, så att densamma i stället för att bli ett rättsskydd lämnar möjlighet till förföljelse. Enligt lagens bestämmelser äger en part, som vid första rättsinstansen erhållit fri rättegång, även i fortsättningen vid högre instanser rätt att begagna sig av samma förman. Följden härav är den, att en part, låt oss säga av rent okynne eller hämndgirighet, kan öppna en rättegång och fullfölja rättegången under ett flertal år genom att vädja till högre instanser, vilket möjliggöres genom fria rättegångskostnader. På så sätt åsamkas dels staten säkerligen många onödiga utgifter och dels många oskyldiga personer ett långvarigt lidande, oavsett de utgifter, som alltid följa med en längre rättegång. Saken har diskuterats man och man emellan att någon ändring i detta avseende måste ske, och vi tro oss kunna stödja oss på en utbredd opinion, när vi framföra denna fråga inför riksdagen, som måtte taga frågan i övervägande för att åvägbringa en modifikation i lagen, varigenom missbruk i möjligaste mån kan undvikas. Vi äro medvetna om att en lagändring i berörda avseende kommer att stöta på stort motstånd; en framkomlig väg för att minska ett obehörigt anlitande av fri rättegång vore måhända, att frågan om fria rättegångskostnader skulle prövas icke endast vid första rättsinstansen utan även vid varje följande instans, så att en part icke utan vidare kan åberopa sig på rättigheten till fria rättegångskostnader på grund av att denna rättighet blivit beviljad i underrätten. På dessa grunder hemställes,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t an-
hålla om förslag i sådant syfte, som här ovan framhållits, och
att detta förslag måtte föreläggas nästa års riksdag.

Stockholm den 23 januari 1934.

Johan Olofsson.

And. Hilding.

A. W. Lundén.

